

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ІМ. Р.М. ГЛІЄРА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Педагогічною радою
фахового коледжу
КМAM ім. Р.М. Глієра

протокол №

від « 01 » вересня 2022 року

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ
В СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ
КИЇВСЬКОЇ МУНІЦИПАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МУЗИКИ ІМ. Р.М. ГЛІЄРА

введено в дію наказом ректора КМAM ім. Р.М. Глієра
від « 01 » вересня 2022 року № 02/22 -ОД
О.Й. Злотник

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання в структурному підрозділі Фаховому коледжі Київської муніципальної академії музики ім. Р.М. Глієра (далі — Положення) регламентує організацію навчання здобувачів фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами, а також формування в структурному підрозділі Фаховому коледжі Київської муніципальної академії музики ім. Р.М. Глієра (далі – Коледж) інтегрованого освітнього середовища шляхом упровадження комплексу заходів, що забезпечують повноцінне залучення таких здобувачів освіти у освітній процес для здобуття ними освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про соціальні послуги», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про телекомунікації», постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти» («Офіційний вісник України», 2021 р., № 2, ст. 85), постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021р. № 1321 «Про порядок організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти».

1.3. Коледж надає освітні послуги здобувачам фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами на рівній основі з іншими здобувачами освіти, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального та майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, а також від інших обставин, із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності всіх здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти з особливими освітніми потребами (за наявності), виданого інклюзивно-ресурсним центром.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

1.4.1. **інклюзія** - процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності здобувачів освіти у навчальному середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку особистості не як проблеми, а як можливостей для розвитку, або процес реального залучення здобувачів освіти з особливими потребами до освітнього процесу в Коледжі, або особлива система навчання, яка передбачає індивідуальний підхід до студентів усіх нозологій, відповідно до їх освітніх потреб;

1.4.2. **інклюзивне навчання** - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;

1.4.3. **здобувач освіти з особливими освітніми потребами** (далі - Здобувач) - особа з особливими освітніми потребами, яка здобуває освіту в закладах освіти і потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на фахову передвищу освіту;

1.4.4. **індивідуальна програма розвитку** – документ, що забезпечує індивідуалізацію навчання особи з особливими освітніми потребами, закріплює перелік необхідних психолого-педагогічних, корекційних потреб/послуг для розвитку дитини та розробляється групою фахівців з обов'язковим залученням батьків дитини з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання;

1.4.5. **індивідуальний навчальний план** – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння Здобувачем освітніх компонентів освітньо-професійної програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється Коледжем у взаємодії із Здобувачем за наявності необхідних для цього ресурсів;

1.4.6. **інклюзивне освітнє середовище** - простір Коледжу, в якому забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу для спільного навчання, виховання та розвитку Здобувачів з урахуванням їхніх потреб та можливостей, в якому Здобувачі можуть вільно пересуватись, навчатись, розвиватись і спілкуватись;

1.4.7. **змішана група** - академічна група, у якій Здобувачі навчаються з іншими здобувачами освіти;

1.4.8. **супровід** - система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для Здобувачів.

Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в Коледжі, а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування.

Забезпечення супроводу Здобувачів дозволяє їм діяти на рівних з іншими здобувачами освіти, але без надання переваг;

1.4.9. **розумне пристосування** – запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами.

1.5. **Формування умов для здобуття особою з особливими освітніми потребами якісної освіти в Коледжі спрямоване на:**

1.5.1. поширення доступу до якісної фахової передвищої освіти з використанням сучасних інформаційних технологій;

1.5.2. реалізацію індивідуального підходу до процесу навчання відповідно до особливостей і можливостей кожного такого Здобувача;

1.5.3. формування у Здобувачів освіти Коледжу позитивного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами.

1.6. **Адміністрація Коледжу забезпечує створення у закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.**

1.7. Надання Коледжем освітніх послуг Здобувачам здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету (регіонального замовлення) та інших джерел, не заборонені законодавством.

1.8. Фінансування організації інклюзивного навчання здійснюється за рахунок місцевого бюджету (регіонального замовлення), коштів місцевих громад, коштів громадських, благодійних і міжнародних організацій та коштів юридичних і фізичних осіб.

2. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА КОЛЕДЖУ

2.1. Для комфортного навчання в Коледжі Здобувачі мають право на доступ до мережі Інтернет, систем баз даних з урахуванням розумного пристосування.

Здобувачі мають право використовувати індивідуальні технічні засоби, зокрема, слухові апарати, ноутбуки тощо.

2.2. Для забезпечення освітнього процесу за умов дистанційного навчання використовується освітня платформа онлайн-сервіс "Google Workspace Education".

Для Здобувачів із проблемами пересування (з вадами опорно-рухового апарату, зору та ін.), освітній процес організовується у навчальних приміщеннях.

2.3. Спорудження пандусів, встановлення спеціальних поручнів уздовж сходинок, забезпечення належної ширини дверей, проходів між партами, створення належних санітарних умов та обладнання санітарних вузлів тощо.

2.4. У разі неможливості повного пристосування наявних будівель, споруд та приміщень Коледжу для потреб Здобувачів здійснюється їх розумне пристосування.

2.5. Для організації самостійної роботи Здобувачів бібліотекою Коледжу надається доступ до електронних копій навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів.

2.6. Забезпечення доступності інформації в різних форматах.

3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОБОТИ

3.1. Основними напрямками роботи в частині організації навчання Здобувачів в Коледжі є:

3.1.1. надання інформації про Коледж та умови навчання;

3.1.2. забезпечення вільного доступу Здобувачів до інфраструктури Коледжу;

3.1.3. забезпечення додаткової постійної чи тимчасової спеціальної психологічної підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням обмеження життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я;

3.1.4. розроблення індивідуальних навчальних планів та аналіз їх виконання;

3.1.5. застосування дистанційного навчання;

3.1.6. використання освітнього контенту для розширення інформаційного, навчального простору та надання здобувачам освіти додаткових методичних

матеріалів;

3.1.7. моніторинг якості навчання Здобувачів;

3.1.8. формування комплексного супроводу навчання Здобувачів.

3.2. Комплексний супровід навчання Здобувачів - це система заходів, які мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто знищити або принаймні мінімізувати проблеми Здобувачів у навчанні:

3.2.1. залучення Здобувачів до наукових заходів;

3.3. Творчий розвиток:

3.3.1. залучення Здобувачів до участі у творчих проектах, фестивалях, мистецьких заходах.

Професійна адаптація та реабілітація Здобувачів може здійснюватися шляхом проходження виробничої практики. Такий супровід здійснюється відділом практики, куратором академічної групи.

3.4. Комплексний супровід розпочинається з моменту звернення Здобувача до Коледжу і охоплює процес підготовки до вступу, вступу та навчання до фахового Коледжу, передбачає підтримку зв'язків із випускниками.

Усі перелічені складові системи супроводу вступають у дію поступово і можуть діяти одночасно, доповнюючи одна одну.

Забезпечення супроводу навчання Здобувачів дозволяє їм діяти на рівних із іншими здобувачами освіти і не є перевагою стосовно інших здобувачів освіти.

3.5. Супровід Здобувача можуть здійснювати батьки (інші законні представники).

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ

4.1 Створення умов для організації освітнього процесу для Здобувачів:

4.1.1. Для організації навчання Здобувачів у Коледжі створюються умови для:

4.1.2. забезпечення безперешкодного доступу до будівлі та приміщень Коледжу здобувачів освіти з порушеннями опорно-рухового апарату, зокрема тих, що пересуваються на візках, та здобувачів освіти з порушеннями зору;

4.1.3. забезпечення необхідними навчально-методичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання;

4.1.4. забезпечення відповідними педагогічними працівниками.

4.2 Організація супроводу Здобувачів:

4.2.1. Супровід Здобувачів в Коледжі реалізується через низку освітніх послуг, якими вони можуть користуватися з допомогою інших осіб. При цьому враховуються психофізичні особливості осіб різних нозологій, їх потреби у компенсації сенсорних вад, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні фактори, що ускладнюють інтеграцію Здобувачів в коледжанське середовище, потреби у фізичній реабілітації та ін.

4.2.2. Супровід Здобувачів здійснюється за такими напрямками: технічний, педагогічний, психологічний, соціальний та професійна адаптація. Усі

перелічені складові системи супроводу вступають у дію поступово і можуть діяти одночасно, доповнюючи одна одну.

4.2.3. Супровід розпочинається з моменту звернення Здобувачів до Коледжу.

4.2.4. **Технічний супровід** - полягає у забезпеченні Здобувачів адаптивними технічними засобами та спеціальними технологіями навчання. Технічний супровід має компенсувати функціональні обмеження Здобувачів і забезпечувати їм доступ до якісної освіти.

4.2.5. **Педагогічний супровід** полягає у оптимізації викладання навчального матеріалу Здобувачів у максимально сприйнятливій для них формі, впровадження сучасних педагогічних технологій навчання, забезпечення навчально-методичними матеріалами. На всіх етапах педагогічного супроводу передбачається індивідуальний супровід Здобувачів з метою допомоги у розв'язанні індивідуальних проблем опанування освітніх компонентів. Такий вид супроводу здійснюють циклові (предметні) комісії, які забезпечують викладання відповідних освітніх компонентів. Це означає застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для Здобувачів методів і способів спілкування, із залученням відповідних фахівців педагогічних працівників.

4.2.6. **Психологічний супровід** полягає у з'ясуванні психологічних особливостей Здобувачів, зміцненні та збереженні їхнього психологічного здоров'я, надання їм необхідної допомоги з адаптації до інтегрованого освітнього середовища, сприянні особистісному розвитку, та передбачає:

- надання психологічної допомоги Здобувачам під час їх адаптації до умов провадження освітнього процесу в Коледжі;

- підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу, включаючи Здобувачів педагогічних працівників, представників адміністрації та допоміжного персоналу;

- соціально-психологічну діагностику, моніторинг особистісного розвитку і соціальної ситуації розвитку Здобувачів, прогнозування змін освітньої ситуації та визначення її основних тенденцій.

4.2.7. **Соціальний супровід** полягає у заходах, спрямованих на забезпечення соціалізації Здобувачів, зокрема їх соціально-побутової, соціально-культурної та соціально-трудової адаптації. Основною функцією цього блоку є подолання соціальної ізоляції Здобувачів, сприяння збереженню і підвищенню їх соціального статусу, залучення їх до всіх сфер суспільного життя.

4.2.8. **Професійна адаптація** полягає у забезпеченні Здобувачів додатковими можливостями в межах фахової підготовки через їхнє залучення до практичної роботи, професійному зростанню, гуртках. Цей супровід здійснюють цикловою (предметною) комісією.

4.3. Супровід Здобувача можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними.

4.4. Прийом на навчання до фахового Коледжу КМАМ ім. Р.М. Глієра Здобувачів, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти здійснюється

згідно норм чинного законодавства.

4.5. Здобувачі з інвалідністю (I-III група) отримують соціальну стипендію відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1045 (зі змінами) «Деякі питання виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) закладів фахової передвищої освіти»

4.6. Адміністрація Коледжу на підставі письмового звернення Здобувача або одного з батьків (законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи (за наявності) або висновку психолого-медико-педагогічної консультації створює групу, яка забезпечує створення необхідної матеріально-технічної та навчально-методичної бази.

4.7. Підвищення інклюзивної компетентності викладачів здійснюється шляхом проведення короткострокових семінарів з тематики інклюзивного навчання, тренінгів, відкритих занять, обговорення шляхів вдосконалення інклюзивного навчання на методичних нарадах.

4.8. На початку кожного навчального року циклові (предметні) комісії викладачів вивчають контингент Здобувачів, які зараховані на навчання до Коледжу, з'ясовують інформацію про наявні порушення функцій, ступінь їх компенсації та потреби в соціальних послугах в процесі навчання, з'ясовують необхідні напрями співпраці колективу циклових (предметних) комісій і студентів у відповідності з індивідуальними потребами та потенційними можливостями Здобувачів.

З урахуванням індивідуальних характеристик Здобувачів колектив циклової (предметної) комісії планує комплекс соціально-педагогічних заходів, зокрема: індивідуальну роботу викладачів з окремими Здобувачами, залучення студентів до навчання у співпраці зі Здобувачами шляхом сумісного виконання практичних завдань, підготовки до заліків та іспитів: створюються умови для навчання Здобувачів з вадами зору та/або слуху.

4.9. Організація інклюзивного навчання для Здобувачів, які одночасно з набуттям кваліфікацій фахової передвищої освіти здобувають загальну середню освіту, здійснюється відповідно до норм чинного законодавства з організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах.

4.10 Навчально-методичне забезпечення навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання.

4.11. Підготовка навчально-методичного забезпечення навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання передбачає:

4.11.1. розроблення навчальних планів (у тому числі індивідуальних) в межах спеціальності 025 «Музичне мистецтво» з урахуванням необхідності створення умов для Здобувачів;

4.11.2. розроблення індивідуального плану здобувача освіти;

4.11.3. розроблення методичних рекомендацій, науково-методичних посібників щодо організації інклюзивного навчання (за необхідності);

4.11.4. проведення методологічних семінарів для викладачів циклових (предметних) комісій з питань інтеграції Здобувачів;

5. ІНКЛЮЗИВНІ ТА ЗМІШАНІ ГРУПИ

5.1 Здобувачі навчаються в Коледжі переважно у змішаних групах.

5.2. Інклюзивна група може створюватися, як випадок в Коледжі в окремо обґрунтованих випадках на підставі письмових звернень Здобувачів або їхніх батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації осіб з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність у таких осіб особливих освітніх потреб.

5.3. Утворення інклюзивної групи в Коледжі та припинення її діяльності здійснюється у встановленому порядку згідно нормативних вимог до граничної чисельності здобувачів освіти в одній групі, а також виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких Здобувачів, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Наказом ректора Академії за рішенням педагогічної ради Коледжу вносяться зміни та доповнення до цього Положення, затверджується його нова редакція або Положення скасовується.

6.2. Це Положення набуває чинності з моменту його введення в дію наказом ректора Академії.

6.3. Положення оприлюднюється на вебсайті Академії.

6.4. Положення підлягає перегляду та доопрацюванню відповідно до змін нормативної бази України в сфері фахової передвищої освіти.